

Svenska med didaktisk inriktning för grundlärare i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, I

Swedish for Teachers Working in Pre-School Class and Lower Primary School, I

15 högskolepoäng

15 credits

Ladokkod: CF3S20

Version: 9.0

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2020-12-29

Gäller från: VT 2021

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G1F), Svenska (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning 60%, Verksamhetsförlagd utbildning 40%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: Godkänt resultat om 7 hp från kursen Utbildningsvetenskaplig kärna I för förskollärare, grundlärare och ämneslärare samt godkänt resultat från tidigare terminers VFU inom ramen för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, 240 hp

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen fokuserar på arbetet med svenskämnet i förskoleklass och årskurs 1, där studenten dels genom ämnesteoretiska studier ökar sin beredskap att undervisa i svenska, dels utvecklar ett ämnesdidaktiskt perspektiv och sin förmåga att skapa goda och stimulerande lärandemiljöer. I kursen ges även en inblick i hur svenskämnets förändrats över tid. Kursens ämnesteoretiska studier innehåller två huvudområden: det svenska språkssystemet och elevers läs- och skrivutveckling som läses parallellt med didaktiska aspekter på motsvarande innehåll. Det svenska språkets uppbyggnad och funktion med fokus på fonologi, morfologi och syntax behandlas i relation till elevernas texter. Kursen ger även en inblick i olika arbetssätt för arbete med skönlitteratur, t.ex. boksamtal, vilka studenten ges möjlighet att pröva. Tre veckors verksamhetsförlagd utbildning, VFU, ägnas åt att studenten prövar ämnesdidaktiska arbetssätt och metoder med fokus på grundläggande läs- och skrivutveckling. I kursen behandlas också frågor rörande bedömning av elevers lärande och utveckling i relation till kursplanens innehåll för årskurs 1-3 i svenska, liksom diskussion kring olika bedömningsunderlag som används vid kartläggning av barns/elevers kunskaper. Genom ett ämnesövergripande tematiskt arbete fördjupas kursens huvudområden, och såväl estetiska uttrycksformer som digitala verktygs potential studeras i ett lärandesammanhang. Detta studeras både praktiskt och genom studier av ämnesdidaktisk forskning. Såväl vikten av att inkludera alla elever som betydelsen av att kunna identifiera skolans möjligheter att möta barn/elever med olika bakgrund och erfarenheter genomsyrar hela kursens innehåll.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse

1.1 visa kunskaper om relationen mellan ämnesdidaktiskt arbetssätt och innehållet i de nationella styrdokumenterna i svenska som är relevant för svenskämnet i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3

1.2 visa kunskaper om det svenska språkets struktur och funktion och sätta dessa i relation till elevers skrivande

1.3 redogöra för och diskutera metoder och strategier för elevers läs- och skrivutveckling

1.4 redogöra för och diskutera olika läs- och skrivpedagogiska traditioner och teoretiska perspektiv

1.5 redogöra för hur litteratursamtal kan utnyttjas för främjande av alla elevers läs- och skrivutveckling i förskoleklass och i grundskolans årskurs 1-3

1.6 med stöd i didaktisk forskning redogöra för hur digitala verktyg kan användas i grundläggande läs- och skrivutveckling

2. Färdighet och förmåga

2.1 i samråd med VFU-lärare och utifrån nationella styrdokument för ämnet svenska, formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera undervisning i svenska med fokus på måloppfyllelse för alla elever i förskoleklass och

grundskolans årskurs 1

2.2 exemplifiera och visa hur språkutvecklande arbete utifrån svenska språkets uppbyggnad kan omsättas i skolans undervisning i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3

2.3 med stöd i didaktisk forskning och utifrån egna erfarenheter visa hur estetiska uttrycksformer och ämnesöverskridande arbetssätt kan användas för att stimulera barns lärande med fokus på grundläggande läs- och skrivutveckling

2.4 med utgångspunkt i olika perspektiv på läs- och skrivutveckling planera, genomföra, dokumentera och analysera observationer och bedömning rörande barns sätt att tillägna sig läsning och skriftspråket

2.5 producera texter i tal och skrift enligt den akademiska prosans krav på tydlighet, saklighet och begriplighet

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 i mötet med elever och kollegor använda ett relevant yrkesspråk som omfattar ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp samt uttrycka sig på god svenska i undervisningssammanhang

3.2 reflektera över hur innehållet i de nationella styrdokumenterna ligger till grund för lärares arbete i svenskämnet

3.3 reflektera över hur lärmiljöer kan främja språkutveckling hos alla elever med hänsyn till t.ex. klass kön och etnicitet

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarium
- studiegruppsarbete
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Individuell skriftlig tentamen, enskilda och gruppvisa skriftliga inlämningsuppgifter, muntliga och skriftliga redovisningar i grupp samt närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning.

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN02) Bedömning och analys

Skriftlig individuell inlämning

Lärandemål: 2.4, 2.5

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN03) Didaktisk planering och reflektion

Skriftlig inlämningsuppgift

Lärandemål: 1.5, 2.1, 2.5

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl Godkänd

(IN04) Läs- och skrivutveckling

Inlämningsuppgift

Lärandemål: 1.1, 1.3, 1.4, 2.5

Högskolepoäng: 5,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ01) VFU

Verksamhetsförlagd utbildning

Lärandemål: 2.1, 2.2, 3.1, 3.2

Högskolepoäng: 2,0

Betygsskala: Underkänt eller Godkänd

(RE02) Tematiskt arbete

Skriftlig gruppinlämning, muntlig grupppresentation

Lärandemål: 1.1, 1.6, 2.3, 2.5, 3.3

Högskolepoäng: 1,0

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(TE02) Det svenska språksystemet

Individuell skriftlig tentamen

Lärandemål: 1.2, 2.2
Högskolepoäng: 3,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Det maximala antalet examinationstillfällen för varje examination i kursen är 5. Ett förbrukat examinationstillfälle är en examination där studenten har fått betyg (U/G/VG).

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100 % närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevs säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts.

Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Om studenten har ett beslut/rekommendation om särskilt pedagogiskt stöd från Högskolan i Borås på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att anpassa examinationen. Examinator har att utifrån kursplanens mål avgöra om examinationen kan anpassas i enlighet med beslutet/rekommendationen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Alatalo, Tarja (2011). *Skicklig läs- och skrivundervisning i åk 1-3: om lärares möjligheter och hinder*. Kap. 2, 4, 5, 8, 9. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2011 Tillgänglig på Internet: <http://hdl.handle.net/2077/25658> (123 s)

Alatalo, Tarja (red.) (2015). *Läsundervisningens grunder*. Stockholm: Gleerup (300 s)

Andersson, Peggy (red.) (2000). *Spökägget: att läsa och skriva i förskola och skola*. 1. uppl. Stockholm: Natur och kultur (72 s)

Eckeskog, Helena (2015). *Läsa och förstå: arbete med läsförståelse i tidig läs- och skrivinlärning*. Lund: Studentlitteratur (106 s)

Eriksson, Jessica; Grönwall Fransson, Camilla & Johansson, Annelie K. (2017). *Kreativ grammatikundervisning: från förskoleklass till åk 6*. Stockholm: Columbus förlag (247 s)

Förskoleklassen: uppdrag, innehåll och kvalitet. (2014). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=3329> (68 s)

Herrlin, Katarina, Ackesjö, Helena & Frank, Elisabeth (2019). *Förskoleklassens didaktik: möjligheter och utmaningar*. Stockholm: Natur & Kultur, kap 1-4 (192 s)

Jönsson, Karin (red.) (2016). *Bygga broar och öppna dörrar. Att läsa, skriva och samtala om texter i förskola och skola*. Andra upplagan. Stockholm: Liber (217 s)

Lundin, Katarina (2017). *Tala om språk. Grammatik för lärarstuderande*. Tredje upplagan. Lund: Studentlitteratur (208 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2018. (2018). Kursplan i svenska och svenska som andraspråk. Stockholm: Skolverket (20 s)

Nationellt bedömningsstöd i läs – och skrivutveckling. Svenska och svenska som andraspråk i åk 1-3 (2018). Stockholm: Skolverket (80 s)

Svenska skrivregler. 3., [utök.] utg. (2008). Stockholm: Liber (308 s)

Svensson, Ann-Katrin (2009). *Barnet, språket och miljön. Från ord till mening*. Lund: Studentlitteratur (220 s)

Trageton, Arne (2014). *Att skriva sig till läsning. IKT i förskoleklass och skola*. Stockholm: Liber (326 s)

Westlund, Barbro (2017). *Aktiv läskraft: att undervisa i lässtrategier och förståelse : fk-årskurs 3*. Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur, s. 11-157 (146 s)

Ytterligare litteratur, artiklar och skönlitteratur, tillkommer enligt lärares anvisningar (ca 200 s)

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, 240 hp.